

INFORMATIE

EIKENPROCESSIERUPS: GEMEENTEN

Momenteel is de overlast door de brandharen van de eikenprocessierups in heel Brabant merkbaar. Er is veel media-aandacht, gemeenten worden overspoeld door meldingen en ook bij de GGD ontvangen we veel verontrustende signalen van gemeenten, huisartsen, burgers en organisaties. Contact met de brandharen kunnen (ernstige) gezondheidsklachten veroorzaken bij mens en dier. Vandaar dat we u proactief willen informeren om huidige en toekomstige overlast van de rupsen te verminderen.

De rups

De eikenprocessierups komt voor in eikenbomen. De rupsen vormen grote nesten op de stam. Als de rupsen drie keer zijn verveld, krijgen ze ongeveer 700.000 brandharen. De brandharen zijn niet met het blote oog zichtbaar. Op een groot aantal eikenbomen in vrijwel geheel Nederland kan men in de zomermaanden behaarde rupsen aantreffen.

Bestrijding

De rups is het meest effectief en goedkoop te bestrijden wanneer ze nog geen brandharen hebben (preventieve bestrijding). Als de rupsen brandharen hebben, is alleen curatieve bestrijding mogelijk. De boomeigenaar is verantwoordelijk voor de bestrijding. Naast bestrijding is informatievoorziening zinvol om overlast te beperken.

Curatieve bestrijding

De beste optie is het voorzichtig wegzuigen van de nesten. Laat dit door een gespecialiseerd bedrijf uitvoeren. Hierbij is het belangrijk dat ook de lege nesten weggezogen worden, hier zitten namelijk nog veel brandharen in. Door een lage capaciteit aan bestrijders is het advies om te prioriteren in de bestrijding en uw burgers te waarschuwen.

Wist u dat...

- Verbranding van nesten **niet** effectief is? De brandharen gaan zich dan juist uit het nest verspreiden.
- De nesten zich bij droog en warm weer kunnen verplaatsen naar het onderste deel van de boomstam of zelfs onder de grond? Bij het bewerken van grond kan opnieuw blootstelling van de brandharen ontstaan.
- De overlast **niet** voorbij is nadat de rups het nest heeft verlaten? Dat komt doordat:
 - In de nesten nog steeds brandharen aanwezig zijn.
 - Brandharen 6 tot 8 jaar overlast kunnen veroorzaken.
 - Nesten uit de bomen kunnen waaien/ regenen.
- In een nest dat niet wordt weggehaald, het jaar erop gemiddeld vijf keer zoveel rupsen geboren worden?

De rupsen kregen dit voorjaar al vroeg brandharen door het warme weer. Er zijn [signalen](#) dat er rupsen zijn die ook later in het seizoen brandharen kunnen krijgen en overlast veroorzaken. Dat heeft als gevolg dat het overlastseizoen langer gaat duren.

Hoe kunt u de huidige overlast aanpakken?

- Verwijder eerst de nesten die het meeste overlast geven. Bijvoorbeeld op plekken waar veel mensen komen en waar veel grote nesten zitten. Locaties in de buurt van bijvoorbeeld scholen, speelplaatsen, campings en fietspaden verdienen prioriteit.
- Gebruik een rood-wit afzetlint bij bomen waar nesten in zitten (ook bij nesten die later verwijderd worden). Bij lanen kan de eerste en/of de laatste boom gemarkeerd worden. Hiermee geeft u als gemeente aan dat u op die plekken op de hoogte bent van de nesten en dat voorbijgangers op moeten passen.
- Informeer uw burgers, kleine evenementen en lokale instellingen (o.a. kindercentra, sportaccommodaties) over de mogelijke overlast door de eikenprocessierups. De GGD heeft huisartsen, zwemwaterbeheerders en grote evenementen geïnformeerd.
- Monitor de situatie en verwijder zowel nieuwe als oude nesten.
- Laat burgers weten waar ze besmette bomen kunnen melden.

Hoe kunt u uw burgers informeren?

Er is publieksinformatie beschikbaar om mensen te attenderen op het nemen van extra voorzorgsmaatregelen, zoals het mijden van (direct) contact met de rups:

- GGD website: <https://www.ggdhvb.nl/milieu-en-veiligheid/eikenprocessierups> of <https://www.ggdwestbrabant.nl/milieu-en-veiligheid/eikenprocessierups> of <https://www.ggdbzo.nl/informatie/milieu/Paginas/Eikenprocessierups.aspx>.
- Thuisarts: <https://www.thuisarts.nl/eikenprocessierups/ik-heb-klachten-door-eikenprocessierups>
- Actuele eikenprocessierups ontwikkelingen in de natuur: <https://www.naturetoday.com/intl/nl/nature-reports/message/?msg=24400>
- Eikenprocessierups problemen bij dieren: <https://www.dierenarts.nl/eikenprocessierups-problemen-dieren/>

Preventieve bestrijding: Hoe in de toekomst overlast voorkomen?

De beste methode is het stimuleren van meer biodiversiteit, oftewel ervoor zorgen dat er meer natuurlijke vijanden van de rups in een gebied komen. Een andere oplossing is om in maart al te gaan spuiten met biologische bestrijdingsmiddelen in de bomen die het jaar daarvoor veel overlast veroorzaakten. Een goede voorbereiding voorkomt veel overlast in de toekomst. Neem dit tijdig op in uw gemeentelijk beleid.

Achtergrondinformatie*

RIVM richtlijn eikenprocessierups: <https://www.rivm.nl/dsresource?objectid=e679cf74-88f7-4f86-ae89-9dfac55a23fd&type=org&disposition=inline>

Leidraad beheersing Eikenprocessierups: <http://edepot.wur.nl/252074>

* *Let op: bestrijding d.m.v. branden is **achterhaald**.*

Contact

Heeft u nog vragen? Neem dan tijdens kantoortijden contact op met Team Gezondheid, Milieu & Veiligheid van de Brabantse GGD'en via: 0900-3686868 of via milieu@ggdgmv.nl.

